

Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о декана економічного факультету
Ростислав МИХАЙЛИШИН

“ 31 ” вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИНОК ПРАЦІ

освітній рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	23 Соціальна робота .
спеціальність	232 Соціальне забезпечення
освітня програма	«Соціальне забезпечення»
факультет	економічний

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Ринок праці» для студентів спеціальності 232 Соціальне забезпечення (освітня програма «Соціальне забезпечення»)

Розробники:

Семів Л.К. - д.е.н., проф., професор кафедри соціального забезпечення та управління персоналом

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціального забезпечення та управління персоналом

Протокол від “_31_”_серпня__2022 року № 1_

В.о. завідувача кафедри соціального забезпечення та управління персоналом Наталя Шегинська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 23 – Соціальна робота (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Рік підготовки	
Змістових модулів –		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <hr/> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 232 Соціальне забезпечення (шифр і назва)	Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти : аудиторних – 4 год самостійної роботи студента 3,5 год.		32 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		56 залік год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю: (екзамен/залік)			
екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми здобуття освіти – 1,14

для заочної форми здобуття освіти –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Ринок праці» полягає в оволодінні слухачами системою теоретичних знань та в отриманні практичних вмінь і навичок щодо формування та регулювання його механізмів, зокрема, у сфері соціального забезпечення.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- засвоєння студентами теоретичних і практичних знань про ринок праці, його форми та механізми функціонування;
- оволодіння вміннями і навичками застосовувати знання у майбутній практичній діяльності у сфері соціального забезпечення, що пов'язана з аналізом ринку праці, зайнятістю та безробіттям, його інформаційно-аналітичним та науковим забезпеченням;
- оволодіння способами регулювання ринку праці на рівні підприємства, галузі району та національного господарства в цілому;
- розвиток у студентів здібностей до пошукової роботи, самостійності та відповідальності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства;

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1 1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави;

СК 2. Знання і розуміння нормативно-правової бази питань ринку праці у сфері соціальної роботи та соціального забезпечення;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність і значення ринку праці в економічній системі;
- особливості механізмів саморегулювання та державного регулювання ринку праці;
- нормативно-правове та інформаційне забезпечення функціонування ринку праці;
- поняття, фактори та структуру попиту та пропозиції на ринку праці;
- поняття гнучкості ринку праці;
- структуру внутрішньо фірмового ринку праці;
- види, джерела та способи регулювання і розв'язання соціально-трудоових конфліктів;

- методи регулювання ринку праці;
- особливості національного ринку праці;

ВМІТИ :

- визначати основні елементи ринку праці;
- сегментувати ринок праці за основними критеріями;
- співвідносити механізми саморегулювання та державного регулювання ринку праці;
- структурувати попит і пропозицію на ринку праці;
- оцінювати стан та тенденції зайнятості населення та безробіття;
- обирати відповідні методи регулювання і розв'язання соціально-трудоових конфліктів;
- застосовувати нормативно-правове забезпечення ринку праці;
- аналізувати стан ринку праці на основі відповідного інформаційного забезпечення;
- обирати відповідні методи регулювання ринку праці та організації регулювання ринку праці;
- використовувати міжнародний досвід розвитку ринку праці для вирішення актуальних працересурсних проблем в Україні

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження;

ПРН 4. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення;

ПРН 17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування ринку праці.

Тема 1. Ринок праці в економічній системі, його суть і функції

Тема 2. Теоретичні основи аналізу ринку праці

Тема 3. Індивідуальна та сукупна пропозиція на ринку праці

Тема 4. Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу

Тема 5. Зайнятість населення

Тема 6. Безробіття, його форми і причини

Тема 7. Гнучкий ринок праці

Тема 8. Незареєстрований ринок праці

Змістовий модуль 2. Інституціональні та соціально-економічні механізми функціонування ринку праці в Україні.

Тема 9. Інфраструктура ринку праці

Тема 10. Інформаційно-аналітичне і наукове забезпечення ринку праці

Тема 11. Активна та пасивна політика держави на ринку праці

Тема 12. Особливості національного ринку праці

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог	у тому числі					усьог	у тому числі				
		о	л	п	лаб.	інд.		с. р.	о	л	п	лаб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування ринку праці												
Тема 1. Ринок праці в економічній системі, його суть і функції		2	2			3						
Тема 2. Теоретичні основи аналізу ринку праці		4	4			5						
Тема 3. Індивідуальна та сукупна пропозиція на ринку праці		2	2			5						
Тема 4. Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу		2	2			5						
Тема 5. Зайнятість населення		2	2			5						
Тема 6. Безробіття, його форми і причини		2	2			5						
Тема 7. Гнучкий ринок праці		4	4			6						
Тема 8. Незареєстрований ринок праці		2	2			5						
Змістовий модуль 2 Інституціональні та соціально-економічні механізми функціонування ринку праці в Україні												
Тема 9. Інфраструктура ринку праці		2	2			3						
Тема 10. Інформаційно-аналітичне і наукове забезпечення ринку праці		4	4			5						
Тема 11. Активна та пасивна політика держави на ринку праці		2	2			4						
Тема 12. Особливості національного ринку праці		4	4			5						
Разом за змістовим модулем 1												
Усього годин	120	32	32			56						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Ринок праці в економічній системі, його суть і функції	2
2	Тема 2. Теоретичні основи аналізу ринку праці	4
3	Тема 3. Індивідуальна та сукупна пропозиція на ринку праці	2
4	Тема 4. Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу	2

5	Тема 5. Зайнятість населення	2
6	Тема 6. Безробіття, його форми і причини	2
7	Тема 7. Гнучкий ринок праці	4
8	Тема 8. Незареєстрований ринок праці	2
9	Тема 9. Інфраструктура ринку праці	2
10	Тема 10. Інформаційно-аналітичне і наукове забезпечення ринку праці	4
11	Тема 11. Активна та пасивна політика держави на ринку праці	2
12	Тема 12. Особливості національного ринку праці	4

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Ринок праці в економічній системі, його суть і функції	3
2	Тема 2. Теоретичні основи аналізу ринку праці	5
3	Тема 3. Індивідуальна та сукупна пропозиція на ринку праці	5
4	Тема 4. Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу	5
5	Тема 5. Зайнятість населення	5
6	Тема 6. Безробіття, його форми і причини	5
7	Тема 7. Гнучкий ринок праці	6
8	Тема 8. Незареєстрований ринок праці	5
9	Тема 9. Інфраструктура ринку праці	3
10	Тема 10. Інформаційно-аналітичне і наукове забезпечення ринку праці	5
11	Тема 11. Активна та пасивна політика держави на ринку праці	4
12	Тема 12. Особливості національного ринку праці	5

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання

Інтерактивні лекції, презентації; практичні заняття (навчальні дискусії, мозковий штурм, розв'язок ситуаційних вправ (кейсів)); самостійне навчання (індивідуальна робота, робота в групах, виконання практичних завдань).

Результати навчання даної дисципліни деталізують такі **програмні результати навчання:**

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
ПРН 3. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження;	Інтерактивні лекції, презентації; практичні заняття (навчальні дискусії, мозковий штурм, розв'язок ситуаційних вправ (кейсів)); самостійне навчання (індивідуальна робота, робота в групах, виконання практичних завдань).	Тестовий контроль; складання ментальних карт; есе, розрахункові роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; виступи на наукових конференціях;

ПРН 4. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення;	Інтерактивні лекції, презентації; практичні заняття (навчальні дискусії, мозковий штурм, розв'язок ситуаційних вправ (кейсів)); самостійне навчання (індивідуальна робота, робота в групах, виконання практичних завдань).	Тестовий контроль; складання ментальних карт; есе, розрахункові роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; виступи на наукових конференціях;
ПРН 17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;	Інтерактивні лекції, презентації; практичні заняття (навчальні дискусії, мозковий штурм, розв'язок ситуаційних вправ (кейсів)); самостійне навчання (індивідуальна робота, робота в групах, виконання практичних завдань).	Тестовий контроль; складання ментальних карт; есе, розрахункові роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; виступи на наукових конференціях;

11. Методи контролю

Форма підсумкового контролю за навчальною дисципліною «Ринок праці» - іспит. Форми поточного контролю під час навчальних занять: тестування, бліц-опитування, контрольна робота, захист результатів виконання індивідуальних робіт, презентація, диспут, есе, тощо.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1								Змістовний модуль 2						50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МКР*			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	14			

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

*МКР – модульна контрольна робота

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70		
E	51-60	задовільно	
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного

			складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічною радою коледжу).

13. Методичне забезпечення

14. Рекомендована література

Основна література

1. Завіновська Г.О. Економіка праці: Навчальний посібник/Г.О. Завіновська. – К: КНЕУ. 2017, - 304 с.
2. Економіка праці : навчальний посібник [електронний ресурс] / за заг. ред. Г. В. Назарової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 330 с. - https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/Nazarova.-Ekonomika-pratsi_2019.pdf
3. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / Л.М. Ільч, О.В. Акіліна — К.: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020.—952с.
- https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33738/1/Akilina_L_Illich_EP_pidruch_FITU.pdf
4. Гнатенко І., Рубежанська В. Національний ринок праці: ключові аспекти державного регулювання: монографія. Харків: СГ НТМ «Новий курс». 2019. 248 с.
5. Ільч Л. М. Структурні трансформації транзитивного ринку праці України: монографія. – К.: Алерта, 2017. – 608 с.
6. Семів Л.К., Кузнецова А.Я., Рак Н.Є., Вознюк-Богів І.М. Ринок праці: навч. посібник. К.: УБС НБУ, 2013. 231 с.

Допоміжна

5. Конституція України. - 1996.
6. Кодекс Законів про Працю України від 25.03.2006 р.
7. Про зайнятість населення. Закон України від 01.03.91. - Зібрання законодавства України - т.1, 1(3)13. - Из змін. від 17.12.99; 08.06.2000; 21.12.2000; 26.04.2001; 07.02.2002.
8. Про оплату праці: Закон України від 24.03.95 р. № 108/95-ВР.
- 19 Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 14.01.98. - Офіційний вісник України. - 1998. - № 6 - см.219.

Інформаційні ресурси в Інтернет

10. Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
11. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України // Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
12. Офіційний сайт Державної служби статистики України // Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
13. Офіційний сайт Державної служби зайнятості // Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua>
14. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України // Режим доступу: www.mlsp.gov.ua
15. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень // Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>.
16. Official site of European statistics (Офіційний сайт Європейських статистичних даних) // Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat>.
17. Official site of International Labour Organization (Офіційний сайт міжнародної організації праці) // Режим доступу: <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>.
18. Official site of United Nations Development Programme (Офіційний сайт Програми розвитку ООН) // Режим доступу: <http://hdr.undp.org>....